

СОЛІДАРНІСТЬ З УКРАЇНОЮ

КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ

Червень 2026 року

Минуло понад чотири роки відтоді, як Володимир Путін розв'язав повномасштабну загарбницьку війну проти України. **Європа залишається пліч-о-пліч з Україною** — згуртована і сповнена рішучості надавати підтримку стільки, скільки це буде потрібно для досягнення справедливого і тривалого миру. **Ми стали лідерами в зусиллях із підтримки суверенітету, територіальної цілісності та законного права України на оборону**, мобілізувавши унікальну економічну, гуманітарну та військову допомогу.

ЄС є найбільшим донором України. Наразі загальний обсяг підтримки, наданої ЄС та країнами-членами, становить **215,2 млрд євро**.

Україна — **суверенна та демократична держава**. Вона вільно ухвалила рішення **приєднатися до нашої європейської родини**. Ми **поступово інтегруємо Україну до Єдиного ринку**, долучаючи її до низки програм ЄС та поширюючи на українських громадян багато з тих переваг, якими користуються європейські громадяни. Водночас ми тісно співпрацюємо з нашими українськими партнерами, щоб **сприяти процесу вступу** та впровадженню необхідних реформ.

Ми вітаємо зусилля Сполучених Штатів, спрямовані на те, щоб зупинити вбивства в Україні, покласти край загарбницькій війні Росії та досягти справедливого і тривалого миру. **Україні потрібні надійні та переконливі гарантії безпеки**, щоб дієво захищати свій суверенітет і територіальну цілісність. ЄС повною мірою залучений до Коаліції охочих і **робитиме внесок у гарантії безпеки для України**.

Ми також працюємо разом зі Сполученими Штатами та Україною над єдиною **Програмою процвітання для України**, зосередженою на підвищенні добробуту України, особливо після досягнення припинення вогню.

Тим часом ЄС залишатиметься непохитним у допомозі Україні, забезпечуючи її засобами для самозахисту та підтримки роботи економіки. Ми надамо Україні **до 90 млрд євро в межах «Позики на підтримку України» (Ukraine Support Loan) упродовж 2026–2027 років**, зокрема 60 млрд євро на зміцнення військового потенціалу. Крім того, у своїй пропозиції щодо наступного довгострокового бюджету ЄС на 2028–2034 роки Комісія запропонувала передбачити **спеціально призначений для України резерв обсягом до 100 млрд євро**.

Ми зберігатимемо дипломатичний і економічний тиск на Росію. Ми й надалі посилюватимемо наші жорсткі санкції у координації з союзниками. На сьогодні ЄС схвалив **20 пакетів санкцій**, а Європейська Комісія вже запропонувала 21-й.

Крім того, Комісія сповнена рішучості працювати над тим, щоб **кожна українська дитина, примусово вивезена до Росії, повернулася до своєї родини**. ЄС долучився до **Міжнародної коаліції за повернення українських дітей**, а 11 травня 2026 року ми спільно з Україною та Канадою стали співорганізаторами міжнародного саміту високого рівня, щоб винести це питання на передній план світового порядку денного.

КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ

- **Надання Україні засобів для покриття найнагальніших фінансових потреб**

Забезпечення України фінансовими ресурсами для ведення війни та захисту своєї незалежності було пріоритетом для Комісії. Наша підтримка **дала Україні змогу закрити дефіцит бюджету, продовжувати виплату заробітних плат і пенсій, надавати базові послуги в школах і лікарнях, а також відновлювати критичну інфраструктуру, пошкоджену Росією**.

З 2022 року завдяки бюджету ЄС Україна отримала майже 90 млрд євро економічної та фінансової допомоги.

Завдяки **Програмі підтримки України «Ukraine Facility»** ми допомагаємо Україні, надаючи **до 50 млрд євро** у формі регулярних, прогнозованих виплат до 2027 року. Крім того, у 2025 році в межах позики макрофінансової допомоги було виділено **18,1 млрд євро**. Ці кошти підлягають погашенню за рахунок надходжень від знерухомлених російських державних активів у ЄС. Ще низку програм макрофінансової допомоги було реалізовано в попередні роки.

Надалі «Позика на підтримку України» забезпечить Україні **до 90 млрд євро** кредитів, щоб убезпечити її фінанси у 2026–2027 роках: 30 млрд євро на бюджетну підтримку і 60 млрд євро на оборонні закупівлі. Україна буде зобов'язана повернути цю позику лише після того, як отримає **воєнні репарації від Росії**.

У червні 2026 року відбулися перші виплати в межах «**Позики на підтримку України**». З них 3,2 млрд євро було спрямовано на бюджетну підтримку, а 3,9 млрд євро на закупівлю дронів. Незабаром очікуються наступні транші.

Водночас **Рамки інвестування в Україну** залучають державні та приватні інвестиції для відновлення та відбудови. Наразі загальна сума зобов'язань ЄС сягає **8,5 млрд євро**, що, як очікується, дозволить залучити **майже 26 млрд євро інвестицій**.

Шляхи солідарності ЄС – Україна й надалі сприяють торгівлі між Україною та рештою світу. Від часу свого започаткування «Шляхи солідарності» уможливили торгівлю на **понад 280 млрд євро**. Це охоплює експорт 220 млн тонн вантажів та імпорт до України понад 100 млн тонн товарів.

Задля подальшого зміцнення торгівлі між ЄС та Україною з жовтня 2025 року діє оновлена **Глибока та всеосяжна зона вільної торгівлі**. Вона забезпечує додаткову взаємовигідну лібералізацію торгівлі з урахуванням чутливості окремих сільськогосподарських секторів і сприяє інтеграції України до Єдиного ринку.

• **Допомога Україні в самообороні**

ЄС та країни-члени вжили **безпрецедентних заходів для військової підтримки України**, мобілізувавши **77 млрд євро військової допомоги**, зокрема через Європейський фонд миру.

Місія ЄС з військової допомоги Україні підготувала понад **93 000 українських військовослужбовців**, що робить ЄС найбільшим надавачем послуг із військової підготовки для України.

Незабаром **60 млрд євро** з нової «Позики на підтримку України» буде спрямовано на зміцнення обороноздатності України та підтримку закупівель озброєння та військового обладнання.

Крім того, ми долучаємо Україну до наших європейських оборонних ініціатив, зокрема **SAFE**. Ми також сприяємо тіснішій інтеграції нашої оборонно-промислової бази, зокрема через такі ініціативи, як BraveTech EU, а також через підтримку українських проєктів від **Європейського оборонного фонду**.

У 2024 році ЄС та Україна підписали **спільні безпекові зобов'язання**: Європейський Союз та країни-члени зобов'язалися й надалі надавати допомогу Україні в її обороні, протидії спробам дестабілізації та стримуванні майбутніх актів агресії. Зі свого боку, Україна зобов'язалася продовжувати реформи у сферах безпеки, розвідки та оборони, посилювати прозорість та підзвітність, а також ділитися інформацією з ЄС та країнами-членами задля забезпечення їхньої власної безпеки.

Україні потрібні **міцні, довгострокові гарантії безпеки** без жодних обмежень щодо чисельності чи оснащення її збройних сил, а також щодо співпраці з країнами поза межами ЄС. **Україна має стати «сталевим дикобразом», якого не зможе проковтнути жоден загарбник**. Ми вітаємо готовність Президента Трампа зробити внесок у надання Україні гарантій безпеки за аналогією зі Статтею 5.

Водночас ми усвідомлюємо, що **захист Європи — це насамперед відповідальність самої Європи**, і ми вжили безпрецедентних заходів, щоб пришвидшити й наростити оборонні спроможності Європи. Це відповідає інтересам як України, так і Європи.

• **Надання допомоги та прихистку українцям**

Комісія виділила **1,4 млрд євро гуманітарної допомоги**, надаючи життєво необхідну підтримку найуразливішим верствам населення України. Зокрема, ця допомога охоплює тверде паливо, опалювальні прилади та матеріали для теплоізоляції, пункти екстреного обігріву, а також понад 11 000 генераторів і 7 200 трансформаторів, що допомагають українцям витримувати суворі зимові умови. Крім того, через **Механізм цивільного захисту ЄС (UCPM)** ми надали майже **160 000 тонн матеріальної допомоги**.

Ми також створили **систему медичної евакуації**, яка дала змогу евакуювати понад **5 100 українських пацієнтів** до лікарень по всій Європі.

Комісія виділила щонайменше **3 млрд євро** на підтримку **енергетичної безпеки України**. Ці кошти було спрямовано на ремонт пошкодженої енергетичної інфраструктури, відновлювані джерела енергії, генератори, укриття, екстрені закупівлі газу та інші енергетичні заходи.

Ми також працюємо над **інтеграцією України до енергетичного ринку ЄС**. Комісія запропонувала заходи для прискорення інтеграції України до ринку електроенергії ЄС до початку 2027 року та для подальшої інтеграції газового сектору.

Лише за кілька днів після початку російського вторгнення Комісія запропонувала активувати **Директиву про тимчасовий захист**. Вона забезпечила захист для українців, які рятувалися від війни, гарантуючи їм відповідні права в ЄС, зокрема дозволи на проживання, доступ до ринку праці та освіти для дітей. **Понад 4,3 млн осіб, здебільшого жінки та діти, скористалися цим тимчасовим захистом**, який було продовжено до березня 2027 року. У червні 2026 року Комісія запропонувала продовжити режим захисту ще на рік — до березня 2028 року. Водночас, щоб узгодити потреби в захисті із загальною оборонною спроможністю України, тимчасовий захист не надаватиметься новоприбулим особам, які не мають дозволу від української влади на виїзд за кордон у зв'язку з військовим обов'язком.

Водночас Комісія надала **фінансову підтримку країнам-членам** з метою допомогти громадам, які приймають людей, що рятуються від війни.

- **Запровадження санкцій для підризу російської воєнної машини та завдання їй економічних і політичних збитків**

ЄС запровадив **20 пакетів санкцій проти Росії та тих, хто її підтримує**, а 21-й пакет було представлено в червні.

Ми працювали над тим, щоб наші санкції були спрямовані безпосередньо проти воєнної економіки Росії, водночас мінімізуючи негативні наслідки для економіки ЄС. Зокрема, вони **не зачіпають експорт агропродовольчих товарів із Росії до країн з-поза меж ЄС**.

Наші заходи спрямовані проти тих суб'єктів за межами Росії, які підтримують її агресію, як-от Білорусь, Іран та Північна Корея, тих, хто забезпечує діяльність російського військово-промислового комплексу, а також тих, хто допомагає обходити санкції ЄС.

Комісія підтримує країни-члени у забезпеченні виконання санкцій та взаємодіє з країнами з-поза меж ЄС для запобігання ризикам обходу санкцій, зокрема через **Міжнародного спеціального уповноваженого з питань імплементації санкцій**.

У фокусі наших санкцій:

Фізичні особи, компанії та організації

Санкції ЄС знерухомили **близько 28 млрд євро активів**, що належать **понад 2 700 фізичним особам та організаціям**. На підсанкційних осіб також поширюється заборона на в'їзд. До них належать високопосадовці режиму та армії, олігархи, ставленики окупаційної влади на окупованих територіях, а також ключові особи, причетні до незаконного викрадення українських дітей до Росії. До списку також внесені особи з Білорусі, Ірану та Північної Кореї.

Ми **посилили правила щодо повернення та конфіскації активів і гармонізували визначення кримінальних правопорушень і покарань за порушення обмежувальних заходів**, як-от за нездійснення заморожування активів, порушення заборони на в'їзд та надання заборонених фінансових послуг. Цю роботу координує **оперативна група «Заморозити та вилучити» (Freeze and Seize Task Force)**.

Крім того, ЄС вніс до списків **суб'єктів, які підтримують російський військово-промисловий комплекс**. На них поширюється жорсткіший експортний контроль щодо товарів подвійного використання. Це стосується й суб'єктів із країн поза межами ЄС, таких як Китай, Казахстан, Узбекистан та ОАЕ.

Ба більше, ЄС вніс до санкційних списків **понад 600 суден, що входять до російського «тіньового флоту»**. Ці судна вдавалися до ризикованих практик судноплавства під час перевезення російської нафти чи нафтопродуктів, постачання зброї та вивезення викраденого зерна. На них поширюється заборона на доступ до портів та заборона на надання послуг.

Економічні, фінансові та торговельні заходи

Чинні торговельні санкції охоплюють заборону на продукцію зі сталі та алюміній, міжнародно скоординовану заборону на діаманти, а також заборони у сферах, де Росія вразлива через високу залежність від постачання з ЄС.

Ми розширили експортний контроль щодо **товарів подвійного використання** та обмежили доступ до критично важливих технологій — таких як **дрони, програмне забезпечення для пристроїв шифрування або напівпровідники та передова електроніка**.

Заборона на експорт технологічних товарів із ЄС призвела до скорочення обсягів виробництва в наукомістких галузях промисловості Росії, таких як автомобілебудування, виробництво транспортного устаткування та комп'ютерів. Ми також порушили функціонування авіаційного сектору Росії, запровадивши **заборону на експорт, продаж, постачання чи передачу будь-яких повітряних суден**, а також **закривши повітряний простір ЄС** для всіх літаків, що перебувають у власності, зареєстровані або контролюються Росією.

ЄС також застосував замороження активів і фінансові санкції щодо низки російських банків, **відрізавши їм доступ до ринків капіталу ЄС та виключивши їх із системи SWIFT**. Обмеження торкнулися й сектору криптовалюти, на який Росія дедалі більше покладається для міжнародних розрахунків.

Крім того, ми знерухомили активи Центрального банку Росії, що зберігаються в ЄС, обсяг яких оцінюється у **понад 210 млрд євро**.

ЄС уперше задіяв свій інструмент протидії обходу санкцій та заборонив експорт верстатів із числовим програмним керуванням та радіообладнання до Киргизстану, де існує ризик реекспорту цієї продукції до Росії.

Енергетичний сектор

ЄС заборонив імпорт сирової нафти, що постачається морським шляхом, та продуктів нафтопереробки із Росії. Крім того, граничні ціни, узгоджені з міжнародною Коаліцією з обмеження цін Групи Семит+, призвели до скорочення доходів Росії від продажу нафти (на п'яту частину у 2025 році порівняно з 2024-м). Граничні ціни не дозволяють операторам ЄС, наприклад, надавати послуги з транспортування або страхування для перевезення російської нафти за ціною, що перевищує встановлений ліміт.

Ми припинили імпорт російського вугілля та скрапленого нафтового газу. А повна заборона імпорту скрапленого природного газу (СПГ) набуде чинності на початку 2027 року, тоді як імпорт трубопровідного газу буде заборонено з осені 2027 року.

Ми також запровадили повну заборону на здійснення будь-яких транзакцій щодо «Північного потоку–1» та «Північного потоку–2». Це унеможлиблює завершення будівництва, обслуговування, експлуатацію та будь-яке майбутнє використання цих газопроводів.

Російська дезінформаційна машина

Російський режим свідомо використовує свої медіаорганізації для маніпуляцій і поширення дезінформації про свої зліства в Україні та про причини свого незаконного вторгнення.

Дезінформації та інформаційним маніпуляціям немає місця в ЄС. Саме тому ми призупинили мовлення та ліцензії понад 20 російських медіа, зокрема Russia Today, Sputnik та їхніх дочірніх компаній.

• **Притягнення Росії до відповідальності та примус до компенсації завданих нею збитків**

Близько 210 млрд євро активів Центрального банку Росії знерухомлено в ЄС. Здійснюючи безпрецедентний крок, ми вжили заходів для підтримки України за рахунок доходів, згенерованих цими знерухомленими активами: починаючи з 2024 року, ЄС надав 3,8 млрд євро, отриманих від цих надзвичайних доходів, які було спрямовано через Європейський фонд миру та програму «Ukraine Facility».

У 2025 році Україні було виплачено 18,1 млрд євро в межах виняткової макрофінансової допомоги. Це стало внеском ЄС у ініціативу «Механізм додаткових кредитів для збільшення надходжень до бюджету України» (ERA), яку очолює Група Семи, загальним обсягом 45 млрд євро. Погашення цього кредиту забезпечується за рахунок доходів, отриманих від знерухомлених активів.

Ми залишаємося в перших рядах у зусиллях із забезпечення відповідальності Росії за її зліства в Україні. Міжнародна коаліція держав, а також Комісія, Висока представниця та Рада Європи домовилися про створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України. Трибунал матиме повноваження притягнути до відповідальності вище політичне та військове керівництво Росії за злочин агресії.

ЄС виділив **10 млн євро на підготовку інституційних, логістичних та організаційних засад Спеціального трибуналу**, який розміщуватиметься під егідою Ради Європи.

ЄС також надає підтримку українській владі у **зборі доказів** та навчанні слідчих через Консультативну місію Європейського Союзу в Україні (КМЄС) та Євроюст. Прокурори з України та п'яти країн-членів працюють пліч-о-пліч над підготовкою справ для майбутнього Спеціального трибуналу.

Крім того, Комісія ратифікувала від імені ЄС Конвенцію про створення **Міжнародної компенсаційної комісії для України**, яка стане центральним органом для виплати компенсацій жертвам цієї жорстокої війни. Українці вже можуть подавати заяви про відшкодування збитків через **Реєстр збитків**.

• Підтримка вступу України до ЄС

Комісія підтримує **прагнення України приєднатися до Європейського Союзу**.

ЄС та Україна офіційно розпочали переговори про вступ у червні 2024 року, а перший кластер «Основи» було відкрито у червні 2026 року. Швидкість прогресу свідчить про **виняткові зусилля із проведення реформ, що здійснюються навіть під час війни**.

Комісія вкотре підтверджує свою оцінку того, що **Україна готова до відкриття всіх шести кластерів переговорів про вступ**.

Тим часом ми працюємо над поступовою інтеграцією **України до Єдиного ринку ЄС** і наданням українцям можливості вже зараз користуватися деякими перевагами, якими володіють громадяни Європи. **Україна приєдналася до низки програм ЄС**, зокрема «Horizon Europe», «Creative Europe», «Digital Europe», «EU4Health», «LIFE», «Програми Єдиного ринку», Механізму цивільного захисту ЄС, «Connecting Europe Facility» та багатьох інших.

З початку 2026 року **Україна є частиною зони безкоштовного роумінгу ЄС**, що зменшує витрати на дзвінки між людьми в Україні та Європейському Союзі.

• Забезпечення безпеки та незалежності Європи

Війна в Україні показала, що Європа має взяти на себе **більше відповідальності за власну безпеку та оборону**.

Комісія вжила безпрецедентних заходів задля підтримки країн-членів у нарощуванні їхніх оборонних витратів.

Ці зусилля дають свої результати. У 2025 році оборонні витрати в Європі **зросли майже на 80%** порівняно з періодом до початку війни в Україні.

Комісія представила **Стратегію «Готовність 2030»** з конкретними пропозиціями щодо зміцнення оборонних спроможностей Європи. Першою серед них є **ініціатива SAFE**, у межах якої Комісія надасть країнам-членам **до 150 млрд євро у формі кредитів**, підкріплених бюджетом ЄС.

Кошти будуть використані на **спільні закупівлі в європейській оборонній промисловості та в Україні**.

Рада ЄС вже затвердила національні плани для вісімнадцяти країн-членів, і перший платіж відбувся у травні, коли Польща отримала перші 6,6 млрд євро з коштів SAFE.

Комісія також запропонувала країнам-членам активувати **«Національне застереження про виняткові обставини»** (National Escape Clause) у межах Пакту про стабільність і зростання. Це забезпечує додаткову гнучкість у національних оборонних видатках **до 1,5% ВВП щороку** протягом 2025–2028 років без ризику застосування **Процедури надмірного дефіциту**. Сімнадцять країн-членів вже активували це застереження.

Крім того, Комісія переглянула **інструменти згуртованості**, щоб переконатися, що вони можуть підтримувати оборонні інвестиції, які приносять користь місцевим громадам через створення робочих місць та розвиток навичок. Вона також запропонувала **пакет заходів зі спрощення** для підтримки європейської оборонної промисловості, що може **економити до 1,2 млрд євро щорічно**.

Ці поточні дії спираються на заходи, вжиті одразу на початку повномасштабного вторгнення Росії. Наприклад, **Акт на підтримку виробництва боєприпасів (ASAP)** надав **500 млн євро** для нарощування виробництва боєприпасів у ЄС, тоді як **Акт про зміцнення європейської оборонної промисловості через спільні закупівлі (EDIRPA)** виділяє **300 млн євро** на п'ять проєктів на основі **спільних закупівель** у сферах систем протиповітряної та протиракетної оборони, сучасної бронетехніки та боєприпасів.

Ба більше, **Європейська програма оборонної промисловості (EDIP)** з бюджетом у **1,5 млрд євро** до 2027 року введе співпрацю з Україною на безпрецедентний рівень і зміцнить європейську оборонну технологічну та промислову базу (EDTIB).

Заглядаючи вперед, пропозиція Комісії щодо наступної Багаторічної фінансової рамки (MFF) містить **Європейський фонд конкурентоспроможності** зі спеціальним тематичним «сектором оборони та космосу» у розмірі 131 млрд євро, що уп'ятеро перевищує обсяг фінансування на рівні ЄС порівняно з поточною Багаторічною фінансовою рамкою.

Загарбницька війна Росії також стала тривожним дзвінком для Європи щодо нашої **енергетичної безпеки**. До повномасштабного вторгнення 45% газу, 50% вугілля та 27% нафти в ЄС надходили з Росії.

Завдяки **програмі REPowerEU** та **Дорожній карті REPowerEU** Європа зменшила цю небезпечну залежність, диверсифікувала постачальників енергоносіїв та прискорила енергетичний перехід.

Сьогодні ми **повністю припинили імпорт вугілля з Росії; на російську нафту припадає лише 3% імпорту ЄС, а імпорт газу скоротився до менш ніж 20% від загального обсягу**.

У 2027 році ЄС зробить ще один крок уперед. **З початку року буде заборонено імпорт російського скрапленого природного газу (СПГ), а восени — імпорт трубопровідного газу**.

Це демонструє нашу рішучість підвищувати власну енергетичну безпеку та зменшувати залежність від ненадійних постачальників, таких як Росія.